

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

УХВАЛЕНО

Вченою радою університету

Протокол № 3 від 28.10.2014 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В
ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

Тернопіль 2014

Це Положення розроблено на основі “Положення про дистанційне навчання” (наказ МОН України № 466 від 25.04.2013 р.), змін та доповнень до “Положення про дистанційне навчання” (наказ МОН України № 660 від 01.06.2013 р.), “Вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями” (наказ МОН України № 1518 від 31.10.2013 р.), Закону України “Про вищу освіту” № 1556-VII від 01.07.2014 р.

1. Загальні положення

1.1. Положення визначає основні засади організації та запровадження дистанційного навчання в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка (ТНПУ).

1.2. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається головню за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інфокомунікаційних технологій.

1.3. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування в навчанні сучасних інфокомунікаційних технологій за певними освітніми або освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти; за програмами підготовки громадян до вступу в навчальні заклади, підвищення кваліфікації та підготовки іноземців.

1.4. У Положенні терміни й поняття вживаються в таких значеннях:

– асинхронний режим – взаємодія між суб’єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою в часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі або інші засоби, передбачені електронним навчально-методичним комплексом навчальної дисципліни;

– електронний навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни (ЕНМКНД), дистанційний курс, електронний курс – систематизоване зібрання

інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), які доступні через мережу Інтернет, локальну мережу за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

– дистанційна форма навчання – форма організації навчального процесу в ТНПУ, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про відповідний освітній або освітньо-кваліфікаційний рівень;

– інфокомунікаційні технології дистанційного навчання – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до ЕНМКНД (електронних ресурсів) навчальних дисциплін, а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інфокомунікацій;

– психолого-педагогічні технології дистанційного навчання – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання й розвитку особистості;

– синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно використовують один із засобів інфокомунікацій (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо) передбачених ЕНМКНД;

– система управління дистанційним навчанням, програмне забезпечення, призначене для організації навчального процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;

– система управління навчальними ресурсами – спеціальне програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та надання доступу до ЕНМКНД, забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до ресурсів ЕНМКНД та управління дистанційним навчанням;

– суб'єкти дистанційного навчання – особи, які навчаються (учень, студент, слухач), та особи, які забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання;

– технології дистанційного навчання – комплекс освітніх технологій,

включаючи психолого-педагогічні та інфокомунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання в навчальних закладах та наукових установах.

2. Реалізація дистанційного навчання

2.1. Дистанційне навчання реалізовується шляхом:

- застосування дистанційної форми як окремої форми навчання;
- використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах.

2.3. Підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації (післядипломна освіта) за дистанційною формою навчання здійснюються за ліцензованими, акредитованими (атестованими) напрямками підготовки (спеціальностями).

2.4. Навчальний процес за дистанційною формою організовується відповідно до робочих навчальних планів за умови їх адаптації до дистанційної форми навчання.

2.5. Термін навчання студентів, слухачів, учнів за дистанційною формою встановлюється ТНПУ і має бути не меншим, ніж за денною формою за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями, напрямками підготовки та спеціальностями.

2.6. Кількість студентів, що навчаються за дистанційною формою, визначається відповідно до рішення вченої ради ТНПУ, в межах ліцензованого обсягу підготовки (перепідготовки, підвищення кваліфікації, спеціалізації) за заочною формою навчання та/або в межах ліцензованого обсягу підготовки до вступу у вищий навчальний заклад, підготовки іноземців.

2.7. Електронні навчально-методичні комплекси, що використовуються в ТНПУ для забезпечення навчального процесу за дистанційною формою навчання, повинні відповідати вимогам “Положення про електронний навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни” затвердженого вченою радою ТНПУ.

2.8. Технічне та методичне забезпечення, координацію навчання за дистанційною формою здійснює центр дистанційного навчання та новітніх освітніх технологій.

2.9. Технології дистанційного навчання можуть використовуватися під час

організації та забезпечення денної, заочної, індивідуальної та екстернатної форм навчання.

2.10. Рішення про використання технологій дистанційного навчання в навчальному процесі ТНПУ приймає вчена рада університету.

3. Особливості організації навчального процесу за дистанційною формою навчання

3.1. Навчальний процес за дистанційною формою навчання здійснюється в таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи. Основною формою організації навчального процесу за дистанційною формою є самостійна робота.

3.2. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інше.

3.3. Лекція, консультація, семінар проводяться зі студентами (учнями, слухачами) дистанційно в синхронному або асинхронному режимі з використанням інфокомунікаційних технологій відповідно до навчального плану.

3.4. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується системою управління навчальними ресурсами, засобами інфокомунікаційних технологій для проведення аудіо, відеоконференцій.

3.5. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

3.6. Лабораторне заняття проводиться дистанційно з використанням відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій або очно у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях.

3.7. До інших видів навчальних занять під час здійснення навчального процесу можуть відноситись ділові ігри, виконання проектів у групах тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись дистанційно в синхронному або

асинхронному режимі або очно, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

3.8. Навчальні практики для студентів, які навчаються за дистанційною формою навчання, проводяться за окремо затвердженою вченою радою програмою.

3.9. Контрольні заходи з навчальної дисципліни у процесі підготовки фахівців за дистанційною формою навчання в ТНПУ включають проміжний (тематичний, модульний), підсумковий та інші, визначені відповідними нормативними документами, контролі знань, набутих студентом у процесі навчання.

3.10. Контрольні заходи в ТНПУ здійснюються відповідно до рішення кафедри, очно або дистанційно з використанням можливостей системи управління навчальними ресурсами, використовуваних засобів інфокомунікаційних технологій, за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається.

3.11. Державна атестація під час підготовки фахівців за дистанційною формою навчання здійснюється згідно з статтею 6 Закону України “Про вищу освіту”.

4. Особливості організації навчального процесу

з використанням технологій дистанційного навчання

4.1. Використання технологій дистанційного навчання зорієнтоване насамперед на такі категорії студентів:

- особи з особливими потребами;
- обдаровані особи, які спроможні самостійно або прискорено опанувати навчальні програми;
- особи, які проживають у географічно віддалених і важкодоступних до ТНПУ населених пунктах;
- студенти, які за умовами праці перебувають тривалий час за межами населеного пункту, в якому розташований ТНПУ, студенти, які за сімейними обставинами (декретна відпустка тощо) та за станом здоров'я не можуть систематично відвідувати університет;
- студенти, які навчаються за індивідуальним планом;
- особи, які готуються до вступу в ТНПУ;
- громадяни України, які тимчасово або постійно проживають за кордоном.

4.2. Технології дистанційного навчання можуть використовуватись у ТНПУ для проведення занять під час карантину; вивченні додаткових (факультативних) предметів; навчанні студентів під час хвороби; дистанційних олімпіад, конкурсів; отриманні консультацій тощо.

4.3. Професійно-практична підготовка здійснюється за дистанційною формою та/або очно у вигляді виробничого навчання, виробничої практики і проводиться в навчально-виробничих майстернях, на тренажерах, у навчально-виробничих підрозділах, навчальних господарствах, а також на робочих місцях на виробництві або із використанням технологій дистанційного навчання за наявності відповідних ЕНМКНД і можливостей доступу до них.

4.4. Навчання студентів із особливими потребами (у тому числі з порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарату, психічними розладами) передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення усіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей їх розвитку.

4.5. У ТНПУ у процесі організації навчального процесу за будь-якою формою технології дистанційного навчання можуть використовуватись для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також під час навчальних занять.

5. Забезпечення дистанційного навчання

5.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає електронний навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни, який містить:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних, інфокомунікаційних технологій дистанційного навчання;

- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;

- змістовне, дидактичне та методичне наповнення електронних навчально-методичних комплексів (дистанційних курсів) відповідно до навчального плану/навчальної програми підготовки.

5.2. Структура та порядок публікації та використання ЕНМКНД регламентується “Положенням про електронний навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни”, прийняте рішенням Вченої ради ТНПУ, протокол № 3 від 28.10.2014 р.

5.3. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

– апаратні засоби (персональні комп’ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв’язку тощо), що забезпечують розроблення й використання ЕНМКНД, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб’єктами дистанційного навчання в синхронному й асинхронному режимах;

– інфокомунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб’єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до ЕНМКНД та інших Інтернет-сервісів для реалізації навчального процесу в синхронному та асинхронному режимах;

– програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами) має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими вихідними кодами.

5.4. Науково-педагогічні працівники повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання шляхом участі в конференціях, науково-методичних семінарах, у підготовці публікацій на відповідну тематику.

Текст «Положення про дистанційне навчання в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка» розміщено на ВЕБ-сторінці: www.tnpu.edu.ua

Підписано до друку ____.2014 р. Формат 60x84 /8

Друк-Rizo. Гарнітура Times New Roman-11

Обсяг – 0,5 др. арк. Наклад 100 прим.

Замовлення № 153

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

Видавничо-поліграфічний центр

Адреса університету і видавництва:

46027, м. Тернопіль, вул. М. Кривоноса, 2.